

Teeniv juhtimisviis

Heitke kõik oma mure tema peale, sest tema peab hoolt teie eest! [1. Peetruse 5:7](#)

Hingamispäev, 6. mai
Natalia Carter (Sunshine Coast, Austraalia)

Sissejuhatus. **Õige Karjase süda**

[1Pt 5:1–10](#)

„Toida mu lambaid“ – need sõnad, mida ütles Jeesus Peetrusele kolm korda, sööbisid Peetruse südamesse. Need sõnad murdsid ta, tõid ta meelesparandusele ja tervendasid ta. Need olid sõnad, mis püsisid tal meeles, kui ta püüdis varakristliku koguduse vanemaid nõuandjateks ja juhtijateks välja õpetada. Ta soovis aidata neid, et nad ei võtaks ametit vastu prestiiži ega võimu pärast, vaid karjasena ja eeskujuna kogudusele. Peetruse jaoks oli suurim võimalik eesõigus see, et ta pidi olema Kristuse järelkäijate karjane. Siin visandab ta eeskujuna oma kaaskogudusevanematele järgimiseks.

Juhina teenimine tähendab omada sulase südant.

Ta räägib alandlikkusega rüütamisest. William Barclay selgitab, et algselt siin kasutatud kreeka keelsed sõnad kirjeldavad rüüd, mis kinnitati sõlmega ja mida kasutati tavaliselt kaitsva rõiva või orja põllena. Jeesus pani selle rüü selga siis, kui pesi jüngrite jalgu.¹ Juhina teenimine tähendab omada sulase südant.

Seejärel soovib Peetrus anda kõik oma mured Kristusele, sest Tema hoolitseb meie eest. Ta kõneleb kannatustest, mis ei peaks meid murdma, vaid tugevaks tegema.² Me peame uskuma ja suunama kõik oma pingutused Kristusele elamisse.

Mõnedel tekitab kannatus kibestumist, aga kui lepime sellega, et meie taevane Isa ei pane meid iial tarbetult nutma, siis tuleb kannatustest midagi hinnalist. Barclay ütleb, et „Jumal on kannatused Jumala poolt ette nähtud selleks, et lisada ellu armu noote“³. Igaühel on oma võitlus, millest keegi teine midagi ei tea. Meie enda katsumused aitavad meil mõista teiste vajadusi. Peetrus soovis, et kogudusevanemad tunneksid kogudusegrupile kaasa, mitte ei peaks end neist ülemaks.

Mõnikord tundub elu olevat pigem üks segapuder kui gobeläänvaip. Mulle meenus luuletus „Kangakuduja“, milles on sellised read: „Sageli koob Ta sisse kurvastuse ja mina rumalas uhkuses unustan, et Tema näeb ülemist, aga mina vaid alumist poolt.“⁴ Tõelise Karjase südame omamine tähendab, et suudame Jumala jõus tõusta oma muredest kõrgemale, mõista nende inimeste vajadusi, kellega kokku puutume, ja juhime nad Karjase juurde, kes on võimeline nende pisarad ära pühkima.

Pühapäev, 7. mai
Lyndelle Peterson (Sydney, Austraalia)

Logos. **Kuidas näeb teenijast juht välja?**

[Mt 20:28](#); [Jh 10:11](#); [13:4](#); [21:15–17](#); [Gl 1:10](#); [Hb 12:1–4](#); [Jk 2:17, 18](#); [1Pt 5:1–10](#)

Karjane ([Jh 10:11](#); [21:15–17](#); [1Pt 5:1–10](#))

1Pt 5. peatükis saame heita pilgu neile nõuannetele, mida apostel andis kristlikele juhtidele siis, kui varakristlik kogudus kasvas kogu Aasias. Peetrus kutsub

¹ William Barclay, „The Letters of James and Peter“, „The New Daily Study Bible“ (Louisville, Ky.: Westminster John Knox Press, 1975), lk 270.

² Samas, lk 272.

³ Samas, lk 273.

⁴ „The Weaver“, tsiteeritud blogis „Grace and Wonder“, <http://gracewonder.blogspot.com/2010/04/my-life-is-but-tapestry.html>.

kogudusevanemaid üles hoida hoolikalt neile „hoida antud Jumala karja“ ([1Pt 5:2](#)). Karjane on kõnekujund, mida Jeesus kasutas oma juhtimismeetodi kirjeldamiseks: „Mina olen hea karjane. Hea karjane annab oma elu lammaste eest.“ ([Jh 10:11](#)) Erinevalt palgalisest töolisest, kes jookseb esimese ohumärgi peale minema, armastab karjane oma karja, hoolitseb selle eest ja kaitseb seda. Samamoodi nagu karjane hoolitseb oma karja füüsiliste vajaduste eest innustatakse meid hoolitsema oma karja vaimulike vajaduste eest. Meie kari võib olla väike või suur, see võib olla pastori tööpiirkond, perekond, klass või naabrid. Ükskõik missugune on meie taust, Peetrus manitseb juhte karjastena hoolitsema nende eest, kelle Jumal on nende hoolde usaldanud.

Eeskujuga juhtimine tähendab olla Kristusega elamise kõndiv, rääkiv ja nähtav kehastus.

See, kes on laitmatu ([Jk 2:17, 18](#); [1Pt 5:3](#))

„Kui kaotame usalduse, on kõik läbi. Me ei saa enam juhikohal jätkata.“¹ Usaldus on rajatud järjekindlale laitmatusele. Peetruse nõuanne juhtidele on, et nad ei oleks „nagu isandad liisuosa üle“, vaid oleksid „karjale eeskujuks“ ([1Pt 5:3](#)). Eeskujuga juhtimine tähendab olla Kristusega elamise kõndiv, rääkiv ja nähtav kehastus. See on usu väljendumine käegakatsutava tegevuse kaudu, nagu ütleb Jaakobus: „Nõnda on ka usuga: kui sel ei ole tegusid, siis on see iseenesest surnud. ... Mina näitan sulle usku oma tegudega.“ ([Jk 2:17, 18](#))

See, kes on tahtlik ([Mt 20:28](#); [Gl 1:10](#); [1Pt 5:2](#))

Peetrus kutsub kogudusevanemaid üles karja eest usinalt hoolitsema, kuid seda tahtliku südamega, mitte sunniviisiliselt. Jeesuse järelkäija olemine tähendab, et meie tegevust ajendab innukus Teda teenida. See tähendab, nagu Paulus väidab, et me ei ole enam huvitatud inimeste heakskiidust, vaid oluline on Jumala heakskiit: „Sest kui ma veel tahaksin meeldida inimestele, siis ma ei oleks Kristuse sulane.“ ([Gl 1:10](#)) Teenija kombel juhtimist motiveerib soov teenida Teda, kes „ei ole tulnud, et lasta ennast teenida, vaid et ise teenida ja anda oma elu lunaks paljude eest“ ([Mt 20:28](#)). Jeesuse ülim ohver on see, mis motiveerib juhti tegutsema, ning teda kannustab soov näidata seda armastust teistele.

See, kes on alandlik ([Jh 13:4](#); [1Pt 5:5, 6](#))

„Te kõik rüütage end alandlikkusega üksteise vastu.“ ([1Pt 5:5](#)) Algkeeles on siin rüütamiseks tõlgitud sõna haruldane ja pigem ebatavaline. Sõnasõnaliselt tähendab see „ennast kinni siduma“². Esimesel sajandil oli tuntud teatud liiki keep, mida nimetati siin kasutatud verbiga sarnase sõnaga ning mida kandsid üksnes orjad ja mitte keegi teine.³ Neist keepidest, mis sarnanesid ehk põlle või vormiriietusega, said midagi orjatöö märgi taolist. Samamoodi Jeesus „võttis rätiku ning sidus selle endale vöäle“ ([Jh 13:4](#)) ning pesi alandliku orjana oma jüngrite jalgu. Siin manitseb Peetrus juhte kandma alandlikkust nagu märki – avalikult näitama tahtlikkust teenida. See alandlikkus ei tulene alaväärsustundest või häbist, vaid soovitus on: „Alanduge siis Jumala võimsa käe alla, et tema teid ülendaks õigel ajal“ ([1Pt 5:6](#)). Jumala võimsa väe ees aukartuses ja imetluses seismine mõjutab inimest paratamatult.

Maratonijooksja ([Hb 12:1–4](#); [1Pt 5:8, 9](#))

Kirja lõpu poole julgustab Peetrus kogudusevanemaid, et nad oleksid kuradi rünnakute suhtes valves, kaitseksid end, seisaksid oma usus kindlalt ja oleksid

¹ Bill Hybels, tsiteerinud Mark Conner blogis http://markconner.typepad.com/catch_the_wind/2012/08/willow-creek-leadership-summit-2012-reflections-part-2.html.

² Simon J. Kistemaker, „James, Epistles of John, Peter, and Jude“, „New Testament Commentary“ (Ada, Mich.: Baker Pub. Group, 1987), lk 196, 197.

³ Daniel C. Arichea ja Eugene A. Nida, „Translator’s Handbook on the First Letter From Peter“ (New York: United Bible Societies, 1980), lk 164.

püsivad juhid. „Olge kained, valvake! Teie süüdistaja, kurat, käib ringi. ... Tema vastu seiske kindlalt usus.“ ([1Pt 5:8, 9](#)) Juhiamet on maraton, võidujooks sageli raskel ja alati proovile paneval teel. Kui pilk on kindlalt Jeesusele suunatud, siis suudame selles ametis pikalt vastu pidada. Jeesus kannatas risti, häbist hoolimata ([Hb 12:2](#)) eesootava rõõmu nimel: „Võtke siis eeskujuks teda, kes on kannatanud niisugust patuste vaenu enese vastu, et te ei väsiks ega teie hing ei nõrkeks.“ (salm [3](#)) Jookse juhiameti pikamaa võidujooksu, pilk kindlalt fikseeritud Jeesusele, meie usu Alustajale ja Täidesaatjale.

VASTA

1. Kuidas viitavad kõik need tunnused Jeesuse juhiameti omadustele? Missugused juhi omadused olid Jeesusel veel?

2. Missugust hea juhiameti eeskujut saad Jeesuse teenimistööst oma isiklikus teenimises arendada?

3. Kes on sinu „kari“? Kuidas saad neid põhimõtteid kasutada, et neid efektiivsemalt teenida?

Esmaspäev, 8. mai

Sara Bolst (Mirrabooka, Austraalia)

Tunnistus. Ülespoole juhtimine

[1Pt 5](#)

Nagu Jeesus näitas, ei tähenda juhiamet tingimata tähelepanu keskpunktis olemist. Viimasel õhtusöömaajal teenija rolli võttes „andis Ta neile eeskujut, mis jäi neile alatiseks meelde. Tema armastust nende vastu polnud võimalik häirida ega kustutada. ... Ta oli täielikult teadlik oma jumalikkusest; kuid Ta oli võtnud ült kuningliku rüü ja peast krooni ning hakanud sulaseks. Nüüd, oma maise elu lõpul, võõtas Ta ennast kui sulane ja täitis sulase ülesandeid.“¹

„Jeesus, keda kõik teenisid, tuli, et saada kõikide sulaseks.“

„Jeesus, keda kõik teenisid, tuli, et saada kõikide sulaseks. Ja kuna Tema kõiki teenis, siis teenivad ja austavad Teda kord jälle kõik. Need, kes tahavad saada osa Tema jumalikust iseloomust ja jagada Temaga rõõmu lunastatute üle, peavad järgima Tema omakasupüüdmatu teenimise eeskujut.“²

„Tulihingeline, agar, enesekindel Peetrus salgas oma Issandat mitu korda. Hiljem kahetses ta kibedalt, kuid see eeskujut peaks manitsema kõiki olema ettevaatlik enesekindluse ja eneseõiguse suhtes.“

Inimesed, kes alandavad end nagu väike laps, on need, keda Jumal saab õpetada. Issand ei sõltu ühegi inimese talentidest, sest Tema ise on kõigi täiuslike andide Allikas. Kõige tagasihoidlikum inimene on taevaste andide omanik, kui ta armastab ja kardab Jumalat. Issand saab sellist inimest kasutada, sest ta ei ürita tegutseda ise oma standardite järgi. Ta tegutseb kartuse ja värinaga, et mitte eeskujut kõrvale kalduda. Tema elu väljendab Kristuse tööd.

Kui me tahame omada Kristuse meelsust, peame pidevalt kalliks pidama tasadust ja alandlikkust.“³

VASTA

1. Peetruse äge iseloom on tüüpiliselt oodatavale sulase käitumisviisile vastupidine. Kuidas saame järgida Kristuse teeniva juhi eeskujut maailmas, samal ajal õigluse suhtes innukaks ja oma tõekspidamistele kindlaks jäädes?

¹ Ellen G. White, „Ajastute igatsus“, orig lk 645.

² Samas, orig lk 651.

³ Ellen G. White, „The Faith I Live By“, lk 138.

2. Tänapäevane arusaamine juhiametist, eriti töökohal, ülistab ja sageli lausa jumaldab neid, kelle juhtimisviis on egotsentriline ja domineeriv. Kuidas saab nende ootustega töökohtadel kasutada efektiivselt teenivat juhtimisviisi?

Teisipäev, 9. mai

Anna Beaden (Sunshine Coast, Austraalia)

Tõendusmaterjal. Piibellik juhtimisviis

1Pt 5:1–10

Kui lõin Piibli lahti 1Pt 5:1–10 kohalt, märkasid lehekülje allservas oma käekirjaga kirjutatud: „See oli ilus, Peetrus.“ Mõistsin, et teatud etapis (võimalik, et kaks-kolm aastat tagasi) olid need imelised sõnad mulle südamesse läinud. See lõik – Peetruse esimese kirja lõpusõnad – on adresseeritud varakristliku koguduse vanematele, kes olid tagakiusamistes araks muutunud. See on innustav üleskutse jääda Jumalakeskseks, hoolivaks ja alandlikuks sulaseks, kes juhib eeskujuga.

Alati on keegi noorem, kes sinu poole alt üles vaatab.

Kogudust ei saa efektiivselt juhtida inimese jõuga. Selles lõigus kasutatud täiuslik analoogia on karjasega (vt [1Pt 5:2–4](#)). See kirjeldab inimest, kes suunab hoolikalt, kaitseb karja hea meelega ning juhib ohutult.

Peetrus suunab koguduse juhtide tähelepanu kõrgemale kutsumisele. Mitte pidevale staatusele, edu ja valitsemise taotlemisele, vaid ennastvalitsevale, arukale, hoolikale, Jumalat usaldavale teenimisele. Tema julgustuse tuum on õige äratundmine, et Jumal on kõigi meie heade tegude algus ja lõpp. Ja me peame kõik oma mured heitma Tema peale, sest Tema hoolitseb meie eest (vt salm [7](#)).

Mõnel võib olla kiusatus jätta see peatükk vahele, sest ta ei ole koguduses ametlikult vanem. Kuid siiski võib sõna *vanem* kirjades viidata mitte ainult ametlikele vanematele, vaid sel võib olla laiem kontekst.* Nii et kui me arvame, et me ei sobi sellesse „vanema“ kategooriasse, võid julgust saada mõttest, et alati on keegi noorem, kes sinu poole alt üles vaatab. See tekst on mõeldud kõigile, nii noortele kui ka vanadele, et nad astuksid esile Jeesuse nimel ja elaksid nii nagu Kristus.

Kes on see väikelaps, kes käib peaaegu iga nädal sul kirikus järel? Või see teismeline, kes usaldab sinu tarkust? Või vanaisa, kes kinnitab pidevalt sinu innukust Jeesuse heaks? Kuhu sa neid juhid?

VASTA

1. Mõttele viimase lõigu peale ja vasta endamisi neile küsimustele. Kaalu tõsiselt, kellele on sul mõju ja mis sorti see mõju on.

2. Kuidas sa vastad, kui arvad, et üks vanem sinu koguduses ei ilmuta neid omadusi, mida on kirjeldatud [1Pt 5:1–10](#)?

Kolmapäev, 10. mai

Nicole Sandy (Townsville, Austraalia)

Praktiline juhend. Kas ma võin olla lihtsalt järgija?

Mt 20:24–28; 1Pt 5:3

Ma ei olnud ennast kunagi juhiks pidanud. Olin alati taustajõud, kellele teised ütlesid, mida on vaja teha. Kui aus olla, siis ma arvasin, et just seda ootab minult Jumal. Kuid läks vaja pööret olukordades, et ma mõistaksin, et meid kõiki on kutsutud olema nii järgijad kui ka juhid. Ühes mõttes peame olema Kristuse jüngrid, kuid ometi peame juhtima ja julgustama teisi nende teekonnal koos Jeesusega.

Äkitselt ei olnud kedagi teist, kes oleks juhupositsiooni täitnud.

* James Strong, „Strong’s Exhaustive Concordance of the Bible“ (Nashville, Tenn.: Abingdon Press, 1890), lk 1638.

Alles siis, kui mu sõbrad hakkasid minu tõekspidamiste kohta küsimusi esitama, mõistsin tõeliselt oma rolli Jumala kasvavas riigis. Äkitselt ei olnud kedagi teist, kes oleks juhupositsiooni täitnud. Pidin lootma, et Jumal õpetab mind, ja järgima Kristuse täiuslikku eeskujut. Samamoodi peame kõik olema valmis hoidma seda karja, mille Jumal on meile hoida andnud ([1Pt 5:2](#)). Selleks peame tegema läbi muutuse ustavast järelkäijast usuga täidetud juhiks.

Kuidas me siis järgime Kristuse eeskujut, et saada niisuguseks juhiks, nagu Tema soovib?

Saa teenijaks. „Kes iganes teie seas tahab saada suureks, olgu teie teenija.“ ([Mt 20:26](#)) Kristus oli oma järelkäijatele eeskujuks ja näitas, mida tähendab olla alandlik. Kuigi Jeesus oli kuningas, otsustas Ta vabatahtlikult end panna inimese teenija kohale, põhimõtteliselt orjaks. Ta andis maailmale praktilise õppetunni sellest, mida tähendab teenida teisi ja neid ka Jumala juurde juhtida. Seega peame ka meie end alandama ja teenima teisi nii, et see peegeldaks meie Jumala alusetut headust ja õigustamatut alandlikkust.

Juhi nii, et teised saaksid juhtida. Meist endast peab saama eeskujut. Jeesuse eluviisi järgides saame ka meie juhtida ümberolijaid paremini mõistma Kristust ja Tema peatset tagasitulekut.

Tea, et meid juhib Suur Juht. Jumal ei palu meil teisi omapead juhtida, vaid Tema juhendamisel, kes on elanud enne meid. Ta töötab, et kui järgime Püha Vaimu õrna koputust südametunnistusele, siis tagab Tema meile julgeoleku oma riigis.

VASTA

1. Kuidas saad muutuda juhiks Kristuse nimel ja Tema rahvast julgustada? Mis sind tagasi hoiab?

2. Mõttele inimestele, keda saad teenida ja Jeesuse juurde juhtida.

Neljapäev, 11. mai

Lesleigh Bower (Perth, Lääne-Austraalia, Austraalia)

Arvamus. Eduka juhtimisviisi määratlus

[Mk 10:42–45](#)

2000. aastal avaldati ajakirjas Harvard Business Review Daniel Golemani kolme aasta pikkuse umbes 3800 tegevjuhi juhtimisstiilide uuringu andmed. Goleman tegi kindlaks, et on olemas kuus erinevat juhtimisstiili, millest igaühel on erinev mõju selle ettevõtte kultuurile ja tootlikkusele, kus seda stiili praktiseeritakse. Artiklis „Leadership That Gets Results“ („Tulemuslik juhtimisviis“) kirjeldas Goleman kuut juhtimisstiili:^{*}

- sundiv (diktaatorlik) juhtimisviis, mis nõuab kohest nõustumist;
- autoriteetne juhtimisviis, mis koondab inimesed visiooni suunas;
- ühendav (humanistlik) juhtimisviis, mis loob emotsionaalseid sidemeid ja harmooniat;
- demokraatlik juhtimisstiil, mis loob üksmeele osalemise kaudu;
- domineeriv juhtimisstiil, mis ootab parimaid tulemusi ja enesesuunamist;
- juhendav (nõustav) juhtimisstiil, mis arendab inimesi tulevikuks.

Igale inimesele on antud vaimuannid selle kõrge kutsumise järgmiseks.

Goleman tegi kindlaks, et autoriteetsetel, ühendavatel, demokraatlikel ja juhendavatel juhtidel oli organisatsioonile suurel määral positiivne mõju, samas kui

^{*} Leonard Kloeber, „Summary and Review of Goleman’s Leadership That Gets Results“, Enzine Articles, 16. august 2010, <http://ezinearticles.com/?Summary-and-Review-of-Golemans-Leadership-That-Gets-Results&id=4866699>.

sundivatel ja domineerivatel juhtidel seda ei olnud. Arvestades uurimuse näilist põhjalikkust on üllatav, et Golemani artiklist oli välja jäetud „teeniv juht“.

Meid kui kristlasi on kutsutud järgima Jeesuse eeskujuga ja saada teenivateks juhtideks – inimesteks, kes on valmis põlvitama ning vastu võtma kogudusse kuuluvad ja mittekuuluvad inimesed –, et näidata Jumala armu, halastust ja õiglust. Ükskõik kas meil on koguduses amet või mitte, igale inimesele on antud vaimuannid selle kõrge kutsumise järgmiseks, mis on kokku võetud [Mk 10:42–45](#). Teenivat juhtimisstiili, mis on nii kurnav kui ka kosutav, ei peeta ehk ettevõtluses edu saladuseks, kuid see on igavese edu saladus.

VASTA

1. Missugune näeb teeniv juhtimisstiil välja praktikas ja missugused on selle tulemused?

2. Kas sinu elus on teisi mõjusfääre peale koguduse konteksti, milles saad teenivat juhtimisstiili näidata?

Reede, 12. mai

Gary B. Swanson (Silver Spring, Maryland, USA)

Uurimine. Teeniva juhtimisstiili olemus

[1Pt 5:1–10](#)

KOKKUVÕTE

Igapäevase elu kontekstis kõlab „teeniv juhtimisstiil“ nagu oksüümoron. Mismoodi saaks juht, keda teised järgivad, olla järgijate teenija? See oli küsimus, millega heitlesid Jeesuse jüngrid kuni Tema maapealse tööperioodi lõpuni. Aga kõik sai nende jaoks selgeks siis, kui Jeesus vahetult enne üles, oma taevase Isa juurde minemist andis Peetrusele kohustuse lammaste eest hoolitseda. See ei tähendanud, et nad ei pidanud olema juhid. See tähendas, et nad pidid juhtima samamoodi nagu Tema – omakasupüüdmatult.

TEGEVUSED

- Kuula või laula laulu „Hingekarjane, meid kannab“ (pruun „Vaimulikud laulud“ nr 336, nt <https://www.youtube.com/watch?v=DrxxmObv2-s>) ja pööra tähelepanu karjase kirjeldatud omadustele.
- Otsi internetist Ford Madox Browni klassikaline maal „Christ Washing Peter’s Feet“ („Kristus peseb Peetruse jalgu“, nt <http://www.tate.org.uk/art/artworks/brown-jesus-washing-peters-feet-n01394>), mis kujutab Jeesuse alandlikku juhtimist.
- Koosta nimekiri konkreetsetest asjadest, milles saad olla oma ümbruskonnas tõhusam teenija.
- Vaatle loodusfilmi loomakarjade käitumisest ja mõtle imetajate karja juhtide käitumise üle.
- Palveta, et saaksid selgeks võimalused, kuidas teenida oma kohalikus koguduses mõne uue ülesandega.

LISALUGEMINE

Ellen G. White, „Kristuse tähendamissõnad“, peatükk „Oli kadunud ja on leitud“.

Efrain Agosto, „Servant Leadership: Jesus and Paul“ (Chalice Press, 2005).

Jane Fryar, „Servant Leadership: Setting Leaders Free“ (Concordia, 2001).